

Kritēriji un principi pārbažu plānošanai

Kritēriji un principi nosaka, kā Valsts augu aizsardzības dienesta (turpmāk – dienests) kompetences jomās tiek plānotas pārbaudes par šajā dokumentā minētajiem dienesta 2023. gada uzraudzības plāna punktiem (pārbažu kodiem). Pārbažu veikšanas kritēriji un principi plāna punktiem, kas nav iekļauti šajā dokumentā, ir atrunāti speciālajos iekšējos normatīvajos aktos.

Satura rādītājs

Ar kvalitatīvu augu aizsardzības un mēslošanas līdzekļu izmantošanu aizsargāti un audzēti kultūraugi ...2

Augu aizsardzības līdzekļu izplatīšanas un lietošanas uzraudzība un kontrole	2
7.1.1. Pārbaudījumu pieņemšana un apliecību izsniegšana augu aizsardzības jomā	3
7.1.2. Apmācību veicēju uzraudzība	3
7.1.3. Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas normatīvo aktu prasību ievērošanas pārbaudes	3
7.1.4. AAL lietošanas normatīvo aktu prasību ievērošanas pārbaudes	4
7.1.5. AAL izplatīšanas normatīvo aktu prasību ievērošanas pārbaudes	6
7.1.6. AAL, kam beidzies derīguma termiņš, paraugu ņemšana	7
7.1.7. AAL darbīgo vielu paraugu ņemšana to reģistrācijas nosacījumu atbilstības pārbaudei (AAL kvalitātes laboratoriskā testēšana)	7

Mazināti augu aizsardzības līdzekļu radītie riski un ietekme uz cilvēku veselību un vidi, lietojot vidi saudzējošo integrēto augu aizsardzības sistēmu	8
7.2.1. Nelegālo augu aizsardzības līdzekļu izplatīšanas un lietošanas novēršana Latvijā (tirgus pārbaudes)	8
7.2.2. AAL lietošanas kontrole īpaši aizsargājamās dabas teritorijās	8
7.2.3. Monitorings AAL atliekvielu noteikšanai ūdenī un vidē	9

Labā lauksaimnieciskā un vidiskā stāvokļa (LLVS) standarta un normatīvajos aktos noteikto pārvaldības prasību (TANPP) nodrošināšana	9
7.3.1. Nosacījumu sistēmas prasību pārbaudes visā Latvijas teritorijā	9
7.3.2. Nosacījumu sistēmas prasību pārbaudes īpaši jutīgajās teritorijās	9

Videi un klimatam labvēlīgas lauksaimniecības prakses nodrošināšana (klimata un vides shēmas jeb ekoshēmas)	9
7.4.1. Pārbaudes ekoshēmu prasību izpildei par ekoloģiski nozīmīgu platību	9
7.4.2. Pārbaudes ekoshēmu prasību izpildei par saudzējošo lauksaimniecības praksi	9
7.4.3. Pārbaudes ekoshēmu prasību izpildei par slāpekļa un amonjaka emisiju un piesārņojumu mazinošas lauksaimniecības praksēm	10

Mēslošanas līdzekļu un substrātu aprites un mēslošanas līdzekļu lietošanas kontrole un uzraudzība	10
7.6.1. Mēslošanas līdzekļu un substrātu aprites vietu pārbaudes	10
7.6.2. Mēslošanas līdzekļu un substrātu kontroles paraugu ņemšana	11
7.6.3. Mēslošanas līdzekļu lietošanas pārbaudes, pamatojoties uz personu iesniegumiem ...	11

Mēslošanas līdzekļu lietošanas uzraudzība, lai novērstu lauksaimnieciskās darbības izraisītu ūdens, augsnes un gaisa piesārņojumu	11
7.7.1. Mēslošanas līdzekļu lietošanas uzraudzība	11

Ar kvalitatīvu augu aizsardzības un mēslošanas līdzekļu izmantošanu aizsargāti un audzēti kultūraugi

Augu aizsardzības līdzekļu izplatīšanas un lietošanas uzraudzība un kontrole

Augu aizsardzības jomas pārbaūžu veikšanas optimālais laiks

1. tabula

Pārbaudes veids		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Augu aizsardzības līdzekļu (turpmāk – AAL) izplatīšana	Operatīvā pārbaude izplatīšanas vietā, kur atrodas AAL, kuru marķējumā ir norādīta noteikta uzglabāšanas temperatūra, ja āra temperatūra ir pazemināta	X	X									X	X
	Izplatīšanas vietas atbilstības pārbaudes pie komersantiem, kas vēlas saņemt speciālo atļauju (licenci)	X	X	X	X	X				X	X		
	AAL marķējuma pārbaudes		X	X	X	X				X			
	AAL kam beidzies derīguma termiņš, paraugu ņemšana	X	X	X	X	X						X	X
	AAL paraugu ņemšana kvalitātes pārbaudei			X	X	X				X			
	AAL izplatīšanas normatīvo aktu prasību pārbaude			X	X	X				X	X		
AAL lietošana	AAL lietošanas normatīvo aktu prasību pārbaudes				X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas pārbaudes (pie personām, kas saņem maksājumus, piedalās programmā “Skolas auglis” vai marķē produkciju ar “Zaļo karotīti”, vai citos gadījumos)		X	X	X	X	X	X	X	X			
Augu un augu produktu paraugu ņemšana	Rapša, graudaugu un griķu paraugu ņemšana AAL darbīgās vielas glifosāta atliekvielu pārbaudei laikā pirms ražas novākšanas							X	X	X			
	Citos gadījumos ņemamie augu un augu produktu paraugi					X	X	X	X	X			
	Augu un augu produktu paraugi no personām, kas ir Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā saskaņā ar dienestā apstiprinātiem kritērijiem		X	X	X	X	X	X	X				
Monitorings	Monitorings AAL atliekvielu noteikšanai ūdenī un vidē				X	X	X	X	X	X	X		
Ekoshēmas	Ekoshēmu prasību pārbaudes							X	X	X	X		

Nosacījumu sistēma	Nosacījumu sistēmas prasību pārbaudes visā Latvijas teritorijā					X	X	X	X	X			
	Nosacījumu sistēmas prasību pārbaudes īpaši jutīgajās teritorijās		X	X			X	X	X	X			

X - Pārbaudes veida aktīvākais veikšanas laiks

7.1.1. Pārbaudījumu pieņemšana un apliecību izsniegšana augu aizsardzības jomā

Apliecību skaits: 2031

Plānu sastāda, ņemot vērā vidējo skaitu pēdējos trijos gados.

1. Reģionālā nodaļa nodrošina pārbaudījuma pieņemšanu un apliecības izsniegšanu personām **(1981 apliecības)**, kurām nepieciešama:
 - profesionālā AAL lietotāja apliecība darbībām ar otrās reģistrācijas klases AAL;
 - AAL lietošanas operatora apliecība darbībām ar otrās reģistrācijas klases AAL;
 - AAL pārdevēja apliecība.
2. Augu aizsardzības departamenta Augu aizsardzības līdzekļu uzraudzības daļa (turpmāk – AALUD) nodrošina pārbaudījuma pieņemšanu un apliecības izsniegšanu personām **(50 apliecības)**, kurām nepieciešama:
 - profesionālā AAL lietotāja apliecība darbībām ar pirmās reģistrācijas klases AAL;
 - augu aizsardzības konsultanta apliecība.

7.1.2. Apmācību veicēju uzraudzība

Uzraudzību skaits: 5

Ar dienesta rīkojumu apstiprinātas piecas reģionālo nodaļu komisijas pie pieciem apmācību veicējiem veic pārbaudes un sagatavo ziņojumus.

7.1.3. Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas normatīvo aktu prasību ievērošanas pārbaudes

Pārbaužu skaits: 584

Paraugu skaits: 35

Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas normatīvo aktu prasību ievērošanas pārbaudes veic pie personām, kuras reģistrētas Lauksaimniecības produktu integrēto audzētāju reģistrā.

Lauksaimniecības produktu integrēto audzētāju **pārbaudes jāpabeidz līdz 30. septembrim.**

Pārbaužu veikšanas laiki:

- aktīvākajā kultūraugu augšanas periodā – ražas veidošanās laikā un līdz laikam, kamēr kultūraugs vēl ir uz lauka;
- dārzeņiem un augļaugiem, kas ir agra izplatīšanai, pārbaudes var sākt veikt jau maijā pie personām, kas nepretendē uz atbalsta maksājumu “Vidi saudzējošā dārzkopība” (VSD);
- kultūraugiem, kuri dod vairākas ražas gadā, pārbaudi vēlams veikt, sākot ar martu (siltumnīcas).

7.1.4. AAL lietošanas normatīvo aktu prasību ievērošanas pārbaudes

Kopā pārbaudes: 699

Kopā paraugi: 206

Katrai saimniecībai, kurai ir paredzētā pārbaude, labākais pārbaucēju veikšanas laiks ir tas laiks, kad saimniecībā dominējošajam kultūraugam ir periods, kad visvairāk var parādīties kaitīgie organismi, un kuru ierobežošanai saimniecība, iespējams, ir pieņēmusi lēmumu lietot AAL (2. tabula).

1. Paredzētās AAL lietotāju pārbaudes (474 pārbaudes, 131 paraugs (t.sk., operatīvo pārbaucēju paraugi)):

Pārbaudes, kuras atlasa Vispārējās uzraudzības daļa (378 pārbaudes):

- Saimniecības, kurām iepriekšējā gadā konstatēti maznozīmīgi un būtiski pārkāpumi AAL lietošanas pārbaudēs un būtiski pārkāpumi savstarpējās atbilstības prasību pārbaudēs;
- Saimniecības, kuras ir atlasītas klimata un vides shēmu (ekoshēmu) prasību pārbaudēm;
- Pēc saimniecībā audzējamiem pamata kultūraugiem. Atlasā primāri tās saimniecības, kurās AAL lietošanas pārbaude nav vispār bijusi, bet obligāts nosacījums – pārbaude nav bijusi pēdējo trīs gadu laikā.

Pārbaudes, kuras izvēlas reģionālās nodaļas inspektori:

- Vērtējot situācijas par iespējamu neatbilstību (**48 pārbaudes** – katram inspektoram 3 pārbaudes):
 - ✓ ja pamana laukus, kur lieto AAL un kas atrodas pie virszemes ūdensobjekta, piemēram, aizdomas par aizsargjoslu neievērošanu vai ierobežojumu neievērošanu, kas noteikti AAL marķējumā);
 - ✓ ja pamana vizuālas AAL lietojuma pazīmes, kas liecina par iespējamu neatbilstību, piemēram, apvītuši augi, nodzeltējusi grāvja mala;
 - ✓ ja notiek AAL lietošana, kas ir agronomiski nepamatota (kultūraugam tajā laikā vairs neko nelieto);

Inspektors faktu konstatēšanas brīdī noskaidro vietas koordinātas un, pamatojoties uz koordinātām, pie Vispārējās uzraudzības daļas noskaidro saimniecību, kurā pēc tam veic pārbaudi (obligāti apseko kultūraugu, teritoriju, kur iepriekš bija konstatēts, ka veikta AAL lietošana vai jau ir pazīmes par AAL lietošanu, piemēram, pie virszemes ūdensobjektiem).
 - ✓ ja iepriekšējā gada jebkuru pārbaucēju laikā ir iegūta informācija vai konstatēti fakti par iespējamu augu aizsardzības jomas neatbilstību.
- No dienesta pieejamiem reģistriem vai informācijas, kas iegūta citā veidā (**16 pārbaudes** – katram inspektoram 1 pārbaude):
 - ✓ puķu, stādu audzētavas;
 - ✓ komersanti (piemēram, pilsētu komunālie uzņēmumi, namu pārvaldnieki un citi), kas apsaimnieko sabiedriskās (ne lauksaimniecībā izmantojamās) teritorijas, privāto māju teritorijas, publiskas sporta pasākumu vietas – golfa laukumi (kur sporta veids aizņem lielas teritorijas), parki, citi apstādījumi.
- No iepriekšējā gada pārbaudēm – saimniecības, kas sniedz AAL lietošanas pakalpojumus (smidzināšana, kodināšana) (**16 pārbaudes** – katram inspektoram 1 pārbaude);
- Pirmās klases AAL pakalpojumu sniedzēji (fumigētāji) (izvēlas AALUD kopā ar reģionālo nodaļu un inspektoru, kas veiks pārbaudi) (**16 pārbaudes** – katram inspektoram 1 pārbaude).

2. Operatīvās pārbaudes (150 pārbaudes, 131 paraugs (t.sk., paredzēto pārbaudžu paraugi))

Pārbaudes veic:

- uz iegūtas informācijas pamata par iespējamu neatbilstību;
- ja saimniecībai ir nepieciešams atzīt citas valsts AAL lietošanas iekārtas pārbaudi, bet nevar nodrošināt dokumentāciju (pirkuma dokuments utt.). Pārbaudi veic, pamatojoties uz AALUD norādījumiem;
- ja ir situācijas, kad pieņemts negatīvs lēmums attiecībā uz AAL lietošanu (AAL svītrots no reģistra un ir informācija par atlikumiem, analizēts AAL sastāvs, konstatēta neatbilstība utt.);
- uz iegūtas operatīvas informācijas pamata par nepareizu AAL lietošanu, veicot citas pārbaudes;
- uz saņemto ziņojumu pamata;
- citos iepriekš minētos gadījumos.

3. AAL lietotāju pārbaudes darbīgo vielu glifosātu saturošo AAL lietojuma kontrolei (75 pārbaudes, 75 paraugi)

- Paraugu ņemšana no graudaugiem, rapša, griķiem un citiem kultūraugiem saimniecībās, kur glifosātu saturošs AAL ir lietots pirms ražas novākšanas (iespēju robežās jābūt pārstāvētiem dažādiem kultūraugiem);
- Paraugu ņemšanai izvēlas saimniecības, kur ir iegādāts darbīgo vielu glifosātu saturošs AAL lietošanai pirms ražas novākšanas laikā, ir iegādāts, lietots darbīgo vielu glifosātu saturošs AAL citiem mērķiem vai ir aizdomas par tāda AAL, kura darbīgā viela ir glifosāts, lietošanu.

Pārbaudēs iegūst informāciju par AAL, kas satur darbīgo vielu glifosātu, lai augu un augu produktu paraugi uz darbīgo vielu glifosātu saturošo AAL tiktu paņemti:

- 50% paraugu no saimniecību laukiem, kur lietoti pirms ražas novākšanas laikā;
- 50% paraugu no saimniecību laukiem, kur ir saņemta informācija, ka nelieto, bet ir aizdomas par to, ka lieto.

Saimniecību atlasī pēc jebkura kritērija pārbaudēm veic tā, lai:

- atlasītajā saimniecību kopā saimniecības būtu pārstāvētas pēc iespējami dažādiem atlases kritērijiem;
- saimniecībā nebūtu vispār bijusi pārbaude AAL lietošanas jomā vai arī pēdējo trīs gadu laikā;
- saimniecības atrašanās vieta būtu pēc iespējas tuvāk inspektora atrašanās vietai.

Veicot AAL lietošanas pārbaudes, īpašu uzmanību pievērš AAL:

- kuri svītroti no reģistra, to izlietošanas beigu termiņam;
- kuriem pārvērtēšanas procesā apstiprinātas izmaiņas iepriekš reģistrēto AAL lietojumā, un kuri jālieto saskaņā ar jauno lietojumu;
- kuriem noteikti lietošanas ierobežojumi attiecībā uz darbīgo vielu;
- kuriem izsniegtas atļaujas mazajam lietojumam – darbības jomas paplašināšana veikta saskaņā ar Regulas (EK) 1107/2009 51. pantu – atļaujas;
- ierobežojumiem attiecībā uz virszemes ūdensobjektiem;
- kuru lietojumā, lai aizsargātu izdīgušus vai neizdīgušus kultūraugus un citus ar lietojumu nesaistītos uzdīgušus vai neuzdīgušus augus, ir jāievēro aizsargjosla līdz blakus laukam un/vai lauksaimniecībā neizmantojamai zemei;
- lietošanai, kuru darbīgā viela ir glifosāts.

Lai pārliecinātos par AAL pareizu lietošanu, nepieciešamības gadījumā ņem augu vai augu produktu paraugus.

Informācija par:

- Latvijā reģistrētajiem AAL informācija pieejama dienesta tīmekļvietnē > Reģistri > Augu aizsardzība > Augu aizsardzības līdzekļu saraksts;
- izmaiņām izplatīšanā un lietošanā pieejama KUVIS sadaļā: AAD > AALR > AAL inspektoru faili > citi dokumenti.

Optimālais pārbaužu veikšanas laiks atkarībā no kultūraugiem

2. tabula

Kultūrauga nosaukums	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ziemas rapsis					X			X	X	X		
Vasaras rapsis					X							
Lauka pupas					X	X						
Zirņi					X	X						
Zemenes						X						
Sīpolaugi						X						
Griķi									X			
Kartupeļi						X	X					
Burkāni						X						
Kāposti						X						
Augļu koki un ogulāji							X	X				
Vasarāju graudaugi					X	X						
Ziemāju graudaugi					X	X			X	X		

7.1.5. AAL izplatīšanas normatīvo aktu prasību ievērošanas pārbaudes

Kopā pārbaudes: 232

1. AAL izplatīšanas vietu atbilstības pārbaudes speciālas atļaujas (licences) saņemšanai (15 pārbaudes)

Pārbaudes veic, pamatojoties uz AALUD informāciju, kas tiek nosūtīta, ja ir saņemts pieteikums no komersanta licences saņemšanai. Plānojot pārbaužu skaitu, ņem vērā pēdējos trīs gadus.

2. AAL marķējuma teksta atbilstības pārbaudes (35 pārbaudes):

- AALUD veidojot pārbaudāmo AAL marķējuma teksta sarakstu, ņem vērā uz risku balstītus kritērijus. AAL marķējuma teksta pārbaudes izvēlas no AAL, kas ir ievietoti *Google* tīmekļvietnes tabulā (**31 pārbaude**).
- AALUD nozīmē marķējuma teksta pārbaudes, kuru nepieciešamību nosaka informācija, kas iegūta no komersantu iesniegtiem sertifikātiem dienestā (kuri iesniegti dienestā septiņas dienas pēc ieviešanas valstī) vai iegūta citādi (**4 pārbaudes**).

3. AAL licencēto tirdzniecības vietu pārbaudes (151 pārbaudes): **12 pārbaudes:**

Pārbaudes veic tirdzniecības vietā, kur pastāv iespēja, ka AAL var tikt uzglabāts pie pazeminātas vai paaugstinātas gaisa temperatūras, kas var negatīvi ietekmēt AAL kvalitāti (ziemas un vasaras periodā, vismaz trīs pārbaudes reģionā). Pārbaudes ir obligātas, ja iestājas minētie nosacījumi.

139 pārbaudes:

- Pārbaudes pie 1., 2., 3. reģistrācijas klases AAL ievedējiem – izplatītājiem veic:
 - ✓ pirmajā pusgadā pie visiem ievedējiem – izplatītājiem (vēlams veikt no februāra vidus līdz maija vidum);
 - ✓ otrajā pusgadā pie tiem ievedējiem – izplatītājiem, ko norādījusi AALUD (vēlams veikt no septembra vidus līdz novembra vidum).
- Pārbauci laikā inspektori pārbauda situāciju ar AAL, kuriem 2021. gadā inspektori piedalījās parauga paņemšanā, bet komersanti par tiem neiesniedza iesniegumu AALUD, lai saņemtu lēmumu par tālāko rīcību ar šiem AAL. Informāciju sniedz AALUD;
- Pārbaudes veic pie tiem izplatītājiem, kuri iepriekšējā gadā ir saņēmuši speciālās atļaujas (licences);
- Pārbaudes veic tajās AAL izplatīšanas vietās, kurām iepriekšējā gadā nav bijusi pārbaude;
- Pārbaudes veic pie 1., 2., 3. reģistrācijas klases AAL izplatītājiem, kuriem iepriekšējā gadā ir konstatēti maznozīmīgi un būtiski pārkāpumi. Pārbaudi plāno veikt tajā laikā, kad iespējams pārbaudīt iepriekšējā gadā konstatēto neatbilstību novēršanu.

4. Komersantu iesniegto pārskatu par lietotājiem izplatītajiem AAL apjomiem pārbaudes (16 pārbaudes):

Pārbaudes veic pie trīs AAL izplatītājiem, katras reģionālās nodaļas teritorijā “Pārskata par iepriekšējā gadā izplatītiem AAL” pārbaudei. Trešajā ceturksnī sarakstu sniedz AALUD.

5. Operatīvās pārbaudes (15 pārbaudes)

Operatīvās pārbaudes veic jebkurā licencētā izplatīšanas vietā, ja ir saņemta jebkāda veida informācija vai veicot AAL uzraudzību iegūta informācija par iespējamu normatīvo aktu prasību pārkāpumu, ieskaitot konstatētus neatbilstošus sludinājumus (ss.lv, *Facebook*, vietējos sludinājumos u.c.) ar mērķi, lai novērstu nelegālo AAL izplatīšanu un lietošanu, kā arī, ja:

- ir aizdomas, ka vieta, kurai ir izsniegta speciālā atļauja (licence), kādu laiku nav nodarbojusies ar AAL izplatīšanu, bet ir atsākusi to darīt;
- ir situācijas, kad pieņemts negatīvs lēmums attiecībā uz AAL izplatīšanu;
- AALUD nozīmētas pārbaudes, kuru nepieciešamību nosaka informācija;
- kas iegūta no komersantu iesniegtiem sertifikātiem dienestā (kuri iesniegti dienestā septiņas dienas pēc ievešanas valstī) vai iegūta citādi;
- un citos neminētos gadījumos.

7.1.6. AAL, kam beidzies derīguma termiņš, paraugu ņemšana

Paraugu skaits: 80

AAL paraugu ņemšanu, kuriem beidzies derīguma termiņš, plāno, ņemot vērā vidējo paraugu skaitu par iepriekšējiem trīs gadiem.

AALUD sagatavo tabulu par AAL paraugiem, kam beidzies derīguma termiņš, kuru ņemšanā inspektori ir piedalījušies. Tabulu ievieto *Google* tīmekļvietnes tabulā. Inspektors par katru ņemto paraugu nekavējoties ieraksta informāciju tīmekļvietnes tabulā

7.1.7. AAL darbīgo vielu paraugu ņemšana to reģistrācijas nosacījumu atbilstības pārbaudei (AAL kvalitātes laboratoriskā testēšana)

Paraugu skaits: 14

Pārbaudes veic AAL izplatīšanas vietās, kuras saņēmušas speciālās atļaujas (licences) un jebkurā citā vietā, par kuru ir saņemta informācija par iespējamu neatbilstību.

Google tīmekļvietnes tabulā saskaņā ar kritērijiem norādīti AAL, kas jāņem kvalitātes kontrolei.

Inspektors ņem paraugus no tiem AAL, kas paredzēti plānā, ņemot vērā, ka AAL:

- iepakojuma lielums nedrīkst būt lielāks par pieciem vai desmit litriem vai kilogramiem;
- derīguma termiņš nebeidzas plāna gadā;
- partijas lielums – vismaz 50 iepakojumi (var būt izņēmumi);
- paraugu ņem no jebkuras izplatīšanas vietas vai citas vietas, kur konstatēta AAL neatbilstība normatīvo aktu prasībām.

Cenšas neņemt paraugus no:

- tādiem AAL, kas ir nelielos apjomos un kas kaitīgo organismu ierobežošanai ir jālieto tūlīt vai tuvākajā laikā;
- tādas AAL partijas, no kuras paraugs jau ir paņemts.

Informāciju par izplatīšanas vietām, kas saņēmušas speciālās atļaujas (licences), var iegūt:

- dienesta tīmekļvietnē > Reģistri > Licencēto augu aizsardzības līdzekļu izplatīšanas vietu saraksts;
- KUVIS licencēto augu aizsardzības līdzekļu izplatīšanas vietu sarakstu sava reģiona robežās iespējams atlasīt sadaļā: AAD > AALA > AAL licenču gada situācijas atskaite.

Informācija par:

- Latvijā reģistrētajiem AAL pieejama dienesta tīmekļvietnē > Reģistri > Augu aizsardzība > AAL saraksts;
- izmaiņām izplatīšanā un lietošanā pieejama KUVIS sadaļā: AAD > AALR > AAL inspektoru faili > citi dokumenti. Lai atlasītu jaunāko informāciju par kārtējo gadu, ir jānorāda gads, par kuru nepieciešams iegūt informāciju (datums, kuru nevar izmainīt, netraucē meklēšanai).

Mazināti augu aizsardzības līdzekļu radītie riski un ietekme uz cilvēku veselību un vidi, lietojot vidi saudzējošo integrēto augu aizsardzības sistēmu

7.2.1. Nelegālo augu aizsardzības līdzekļu izplatīšanas un lietošanas novēršana Latvijā (tirgus pārbaudes)

Pārbažu skaits: 45

Paraugu skaits: 9

Operatīvās pārbaudes veic jebkurā vietā, ja ir saņemta jebkāda veida informācija vai veicot AAL uzraudzību iegūta informācija par iespējamu normatīvo aktu pārkāpumu, ieskaitot konstatētus neatbilstošus sludinājumus (ss.lv, Facebook, vietējos sludinājumos u.c.) ar mērķi novērst nelegālo AAL izplatīšanu un lietošanu. Tie var būt tirgi, saimniecības (AAL lietotāji), būvmateriālu, lauksaimniecības preču veikali, izstādes, veterinārās aptiekas u.c. neminētas vietas.

7.2.2. AAL lietošanas kontrole īpaši aizsargājamās dabas teritorijās

Pārbažu skaits: 200

Pārbaudes veic saimniecībās, kuru lauki atrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās (ĪADT), t.sk., saimniecībās, kurās noteikti ierobežojumi attiecībā uz AAL lietošanu. Atlasi veic Vispārējās uzraudzības daļa. Nepieciešamības gadījumā ņemt paraugu plāna punkta 7.1.4. noteiktā 131 parauga ietvaros.

7.2.3. Monitorings AAL atliekvielu noteikšanai ūdenī un vidē

Pārbaužu skaits: 30

Paraugu skaits: 30

Pārbaužu laikā veic monitoringu AAL atliekvielu noteikšanai ūdenī un vidē. Sarakstu ar objektiem sagatavo AALUD sadarbībā ar reģionālajām nodaļām (par paraugu ņemšanas vietām izvēlas tās, kuras atrodas tuvu lauksaimniecībā izmantojamām platībām).

Laba lauksaimnieciskā un vidiskā stāvokļa (LLVS) standarta un normatīvajos aktos noteikto pārvaldības prasību (TANPP) nodrošināšana

7.3.1. Nosacījumu sistēmas prasību pārbaudes visā Latvijas teritorijā

Pārbaužu skaits: 330

Paraugu skaits: 10

Saimniecības nosacījumu sistēmas prasību pārbaudēm saskaņā ar dienestā apstiprinātu kārtību atlasa Vispārējās uzraudzības daļa, pamatojoties uz kārtējā gada rīkojumu par kārtību personu atlasei nosacījumu sistēmas prasību pārbaudēm.

Pārbaudes jāpabeidz līdz pārbaudes gada **1. oktobrim**.

7.3.2. Nosacījumu sistēmas prasību pārbaudes īpaši jutīgajās teritorijās

Pārbaužu skaits: 80

Saimniecības nosacījumu sistēmas prasību pārbaudēm saskaņā ar dienestā apstiprinātu kārtību atlasa Vispārējās uzraudzības daļa, pamatojoties uz kārtējā gada rīkojumu par kārtību personu atlasei nosacījumu sistēmas prasību pārbaudēm.

Nosacījumu sistēmas prasību pārbaudes **pabeidz līdz 1. oktobrim**.

Videi un klimatam labvēlīgas lauksaimniecības prakses nodrošināšana (klimata un vides shēmas jeb ekoshēmas)

7.4.1. Pārbaudes ekoshēmu prasību izpildei par ekoloģiski nozīmīgu platību

Pārbaužu skaits: 186

Paraugu skaits: 25

Saimniecības ekoshēmu prasību pārbaudēm saskaņā ar dienestā apstiprinātu kārtību atlasa Vispārējās uzraudzības daļa, pamatojoties uz kārtējā gada rīkojumu par kārtību personu atlasei ekoshēmu prasību pārbaudēm.

Pārbaudes jāpabeidz līdz pārbaudes gada **30. oktobrim**.

7.4.2. Pārbaudes ekoshēmu prasību izpildei par saudzējošo lauksaimniecības praksi

Pārbaužu skaits: 137

Paraugu skaits: 10

Saimniecības ekoshēmu prasību pārbaudēm saskaņā ar dienestā apstiprinātu kārtību atlasa Vispārējās uzraudzības daļa, pamatojoties uz kārtējā gada rīkojumu par kārtību personu atlasei ekoshēmu prasību pārbaudēm.

Pārbaudes jāpabeidz līdz pārbaudes gada **30. oktobrim**.

7.4.3. Pārbaudes ekoshēmu prasību izpildei par slāpekļa un amonjaka emisiju un piesārņojumu mazinošas lauksaimniecības praksēm

Pārbaucēju skaits: 67

Paraugu skaits: 10

Saimniecības ekoshēmu prasību pārbaudēm saskaņā ar dienestā apstiprinātu kārtību atlasa Vispārējās uzraudzības daļa, pamatojoties uz kārtējā gada rīkojumu par kārtību personu atlasei ekoshēmu prasību pārbaudēm.

Pārbaudes jāpabeidz līdz pārbaudes gada **30. oktobrim**.

Mēslošanas līdzekļu un substrātu aprites un mēslošanas līdzekļu lietošanas kontrole un uzraudzība

Optimālais pārbaucēju veikšanas laiks ML uzraudzības jomā

3. tabula

Pārbaudes veids		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ML un SB aprites vietas pārbaudes un paraugu ņemšana	ML un SB aprites vietu pārbaudes			X	X	X	X	X	X	X	X	X	
	ML un SB kontroles paraugu ņemšana			X	X	X	X	X	X	X	X	X	
ML lietošanas pārbaudes	ML lietošanas pārbaudes, pamatojoties uz personu iesniegumiem (operatīvās pārbaudes)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Mēslošanas līdzekļu lietošanas uzraudzība			X	X	X	X	X	X	X	X	X	

7.6.1. Mēslošanas līdzekļu un substrātu aprites vietu pārbaudes

Pārbaucēju skaits: 100

Gada laikā reģionālās nodaļas teritorijā jāpārbauda:

1. uzņēmumi, kuri 2022. gadā pirmo reizi reģistrējuši, pieteikuši uzskaitē vai iekļāvuši paziņoto mēslošanas līdzekļu (turpmāk arī – ML) un substrātu (turpmāk arī – SB) sarakstā kādu ML vai SB (jauni uzņēmumi, kas ir atbildīgi par ML laišanu aprītē);
2. kaļķošanas materiālu – kurtuvju pelnu ražotāji, kuru reģistrētajiem pelniem 2022. gadā bija konstatētas kvalitātes neatbilstības;
3. ML un SB ražošanas, iepakojšanas (pārpakošanas) un vairumtirdzniecības vietas, kurās pēdējo divu gadu laikā nav veiktas pārbaudes;
4. ne mazāk kā četras mazumtirdzniecības vietas, kurās tiek tirgoti ML – sprāgstvielu prekursori (saskaņā ar tirgotāju iesniegumiem, skatīt tīmekļvietnes *Google* dokumentu);
5. divas tirdzniecības vietas, kas izvietotas tirgus teritorijās un kurās pēdējo divu gadu laikā nav veiktas pārbaudes;
6. tirdzniecības vietas, ja par tām dienestā ir saņemta sūdzība (operatīvā pārbaude).

Veicot pārbaudi pie personas, kas ir atbildīga par ML laišanu aprītē, pārbauda ML un SB marķējuma teksta atbilstību **reģistrācijai** vai **atzīšanai** iesniegtajam tekstam.

ML un SB aprites vietu plānveida pārbaudes pabeidz līdz 1. decembrim.

7.6.2. Mēslošanas līdzekļu un substrātu kontroles paraugu ņemšana

Paraugu skaits: 80

ML un SB kontroles paraugu ņemšanu veic **vienlaicīgi** ar aprites vietas pārbaudi.

Optimālais paraugu ņemšanas laiks norādīts 3.tabulā.

Paraugus ņem pie personas, kas ir **atbildīga par konkrētā ML vai SB laišanu aprītē** (ražotājs, ievadētājs, iepakotājs). Izņēmums – ja ML un SB ir reģistrējis, pieteicis uzskaitē vai iekļāvis paziņoto ML un SB sarakstā ārvalstu ražotājs – paraugu ņem pie tirgotāja.

ML un SB paraugu ņem, pirmkārt, saskaņā ar šādiem riska kritērijiem:

1. kalpošanas materiāli:
 - a) kurtuvju pelni, kuri reģistrēti 2022. gadā;
 - b) kurtuvju pelni, kuriem 2022. gadā bija konstatētas kvalitātes neatbilstības;
 - c) kurtuvju pelni, kuriem paraugi nav ņemti pēdējos divos gados;
2. 2022. gadā KUVIS mēslošanas līdzekļu valsts reģistrā vai paziņoto mēslošanas līdzekļu sarakstā iekļautie organiskie un oragnominerālie ML un SB, pirmkārt dzīvnieku izcelsmes izejvielas saturošie un kuriem nav ņemti paraugi pēdējos divos gados;
3. fosfora saturoši mēslošanas līdzekļi;
4. pamatojoties uz reģionālajā nodaļā saņemtu sūdzību par iespējamo ML kvalitātes neatbilstību deklarētajai kvalitātei;

ML un SB paraugus ņem pie personām, kas ir atbildīgas par ML un SB laišanu aprītē – pie reģionālās nodaļas teritorijā esošajiem ML un SB ražotājiem, ievadēju tirdzniecības vietās un pie iepakotājiem, ievērojot šādus principus:

- proporcionalitātes principu starp uzņēmumiem;
- konkrētajam uzņēmumam vai ML un SB paraugs nav ņemts iepriekšējā gadā.

7.6.3. Mēslošanas līdzekļu lietošanas pārbaudes, pamatojoties uz personu iesniegumiem

Pārbažu skaits: 20

Pārbaudes veic visu gadu – pamatojoties uz personu sūdzībām par normatīvo aktu prasību neievērošanu, lietojot ML.

Mēslošanas līdzekļu lietošanas uzraudzība, lai novērstu lauksaimnieciskās darbības izraisītu ūdens, augsnes un gaisa piesārņojumu

7.7.1. Mēslošanas līdzekļu lietošanas uzraudzība

Pārbažu skaits: 70

Saskaņā ar reģionālo nodaļu gada plānu pārbaudes veic saimniecībās (atlasī veic Vispārējās uzraudzības daļā), kurās:

- iepriekšējā gadā, pamatojoties uz sūdzībām, konstatēti būtiski pārkāpumi kūtsmēsli izmantošanā;
- saimniecībās, kurās pēdējos divus gadus nav veikta pārbaude un kuras apsaimnieko 20 ha LIZ un vairāk, atlasot pēc lauksaimniecības dzīvnieku blīvuma DV/ha, virzienā no lielākā blīvuma uz mazāko.

Mēslošanas līdzekļu lietošanas pārbaudes **pabeidz līdz 1. decembrim.**

Direktora p.i.

V. Ezers